

ת"פ 69278/05/18 - מדינת ישראל נגד מוחמד אלוכילי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

24 בנובמבר 2019

בפני כב' ס. הנשיאה, השופט אליהו ביתן
ת"פ 69278-05-18 מדינת ישראל נ' אלוכילי (עצור בפיקוח)
בעניין:

המאשימה: מדינת ישראל

נגד

הנאשם: מוחמד אלוכילי

גזר דין

1. בטרם שמיעת הראיות הגיעו הצדדים להסדר טיעון במסגרתו הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן שהוגש נגדו, כמתואר להלן:
במשך תקופה שאינה ידועה למאשימה, ועד ליום 27.05.18, הנאשם גידל בחממות המצויות בתוך מחסן במתחם ביתו בפזורה שבט אלעצם (להלן: "המחסן"), כ- 558 שתילים של סם מסוכן מסוג קנביס. בתאריך 27.05.18 הגיעו שוטרים למחסן, במסגרת פעילות משטרתית יזומה, מצאו את השתילים וקטפו אותם. משקלם הכולל של השתילים הינו 97 ק"ג נטו של סם מסוכן מסוג קנביס.
2. על יסוד הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום כאמור, הוא הורשע בעבירה של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973, ובעבירה של החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א) ו- (ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973.
3. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם, כי התביעה תעתור להטיל על הנאשם 30 חודשי מאסר בפועל וההגנה תטען בעניין זה כהבנתה; ובנוסף, יוטלו על הנאשם מאסר על תנאי וקנס לפי שיקול דעת בית המשפט.
4. שירות המבחן הגיש לבית המשפט שלושה תסקירים על הנאשם.

תסקירי שירות המבחן

בתסקיר הראשון, צוינו בין היתר הדברים הבאים -

הנאשם בן 35, נשוי ואב לשלושה ילדים. מתגורר בפזורה הבדואית בשבט אלאעצם. עובד כסדרן בחברת הובלות. נעדר עבר פלילי. ומאז שחרורו ממעצר לא נפתחו נגדו תיקים.
סיים 12 שנות לימוד והוא בעל תעודת בגרות מלאה. בעבר החל בלימודי רוקחות בירדן, אך הפסיק את לימודיו בשל קשיים כלכליים. מצליח לשמור על רצף ויציבות תעסוקתית.
הנאשם מתקשה להודות בביצוע העבירה ולוקח אחריות חלקית בלבד על ביצועה. לדבריו, מדובר באזור נטוש ופרוץ הנגיש לעוברי אורח, ולהערכתו זרים שמו שם את הסמים, והוא הודה במעשים רק

על מנת לסיים את ההליך המשפטי.

שירות המבחן התרשם שהנאשם מתקשה לראות באופן מלא את בחירותיו, אינו מכיר במעורבותו בפלילים, ועסוק בהשלכת האחריות על הסביבה. וציין כי למרות אמירות הנאשם, הוא הביע נכונות להמשיך בהליך הטיפול.

הנאשם שולב בקבוצת פיקוח מעצר לאנשים המצויים במעצר בית מלא, ולדבריו חש שהצליח לבחון את מאפייני אישיותו ולראות את השלכות מעשיו על משפחתו. הביע הסכמה להשתלב בקבוצה טיפולית.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתאמץ לגלות אחריות כלפי חייו וחיי משפחתו וכי הוא עשוי להפיק תועלת מהליך טיפולי.

לאחר שסקר את גורמי הסיכוי והסיכון של הנאשם, התרשם שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק והמליץ לדחות את הדיון בארבעה חודשים על מנת לבחון את יכולתו של הנאשם להירתם מהליך טיפולי.

תסקיר מיום 08.07.19

צוין כי בפגישות עם שירות המבחן הנאשם שיתף אודות קשיים איתם מתמודד בנוגע לתנאיו המגבילים והשלכות מעורבותו בפלילים על סביבתו הקרובה. וציין כי הוא משתדל ליישם את הכלים שרכש בקבוצה בה שולב בהיותו במעצר בית, ומחכה לסיום ההליך המשפטי על מנת לפתוח עסק בתחום המשאיות.

מתחיל לגלות הכרה ראשונית לחומרת מעשיו, ומצליח לערוך בחינה ראשונית סביב העבירות אותן ביצע, מעורבותו בפלילים והשלכות מעשיו על עתידו.

שירות המבחן ציין כי נעשה מאמץ לשלב את הנאשם בקבוצה טיפולית והוא צפוי להשתלב בקבוצת "כישורי חיים". הומלץ לדחות את הדיון בחודשיים נוספים.

תסקיר מיום 15.09.19

צוין שהנאשם מעוניין לסיים את ההליך המשפטי ולהמשיך לפעול למימוש תכניותיו העתידיות.

שירות המבחן התרשם שהנאשם עורך מאמצים על מנת לייצר חיים יצרניים ועורך בחינה ראשונית סביב התנהלותו לאורך חייו עד כה.

צוין כי הנאשם השתלב בקבוצה טיפולית שמטרתה להעניק כלים לבחינה עצמית, תוך התייחסות לפרשנות של מציאות חייו. הנאשם הגיע בזמן, הביע עצמו באופן מעמיק ונתרם מהטיפול.

שירות המבחן התרשם שהנאשם החל בהתבוננות על עולמו הפנימי והנסיבות שהובילו למעורבותו בפלילים, והוא מצליח לבחון באופן ראשוני לעומק את מעשיו ובחירותיו ולראות את המחירים ששילם ואת המחיר שסביבתו שילמה.

הנאשם הופנה לקבוצה הטרוגנית אך טרם השתלב בה בשל ריבוי ממתנים.

צוין כי לא נפתחו נגדו תיקים נוספים. הומלץ לדחות את הדיון לעוד שלושה חודשים, במהלכם שירות

המבחן ינסה לשלבו בקבוצת טיפול, או לחילופין להטיל עליו עונש מאסר בעבודות שירות, צו מבחן, מאסר על תנאי וקנס.

טענות הצדדים

1. ב"כ התביעה עמדה על הערכים החברתיים המוגנים בעבירות הסמים. טענה לחומרת עבירות הסמים ולמדיניות הענישה, והפנתה לפסיקה. עמדה על נסיבות ביצוע העבירה- התכנון המוקדם; חלקו של הנאשם בביצוע העבירה; הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה- הנאשם בהתנהגותו יצר פוטנציאל הפצת סם תוך סיכון שלומו ובריאותו של הציבור; כמות הסם הגדולה שנתפסה- 97 ק"ג; והמניע הכספי. הוסיפה, שהשיקולים לקולא בעניינו של הנאשם- הודאתו, לקיחת האחריות על מעשיו, והחסכון בזמן שיפוטי - הובאו בחשבון בשיקולי התביעה בהסדר לעונש, וצינה את הצורך בהרתעת היחיד והרבים בעבירות סמים. עמדה על החשיבות בהטלת קנס כספי גבוה בעבירות מסוג זה. באשר לתסקיר שירות המבחן, טענה, כי ההמלצה הסופית של שירות המבחן אינה עולה בקנה אחד עם האמור בתסקיר בנוגע ללקיחת האחריות של הנאשם על מעשיו, ועם מדיניות הענישה.

עתרה להטיל על הנאשם 30 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס משמעותי והתחייבות להימנע מביצוע עבירות סמים.

2. ב"כ הנאשם ציינה כי הנאשם בן 35, נשוי ואב לארבעה ילדים, כולם קטנים. נעדר עבר פלילי. שהה כמעט שלושה חודשים במעצר של ממש, ולאחר מכן שהה 7 חודשים במעצר באיזוק אלקטרוני. טענה כי תקופת המעצר של הנאשם היתה קשה עבורו ונחווה על ידו כמכוננת. והוא החל לעבור שיקום ארוך טווח. הוסיפה כי הנאשם הודה במיוחס לו, לקח אחריות על מעשיו, וחסך בזמן שיפוטי. עובד כיום כנהג משאית ומפרנס את משפחתו. מנהל אורח חיים נורמטיבי. אין לו קשר עם חברה שולית והוא שואף לקיים אורח חיים נורמטיבי ויצרני. במהלך הליך המעצר הוא שולב בהצלחה בשתי קבוצות טיפוליות ונתרם מהן. ושירות המבחן התרשם שהנאשם יכול להפיק תועלת מהמשך הליך טיפולי. הפנתה לאמור בתסקיר שירות המבחן על כך שחל שינוי בנאשם והוא מצליח לבחון את מעשיו.

טענה כי על אף שמתחמי הענישה נעים בין 18 ל- 30 חודשי מאסר, ונקבעו גם מתחמים גבוהים יותר, הרי שהשיקול השיקומי מאפשר קביעת עונש מחוץ למתחם. עתרה להטיל על הנאשם 9 חודשי מאסר בעבודות שירות. הגישה פסיקה.

3. הנאשם הביע צער על מעשיו.

4. אביו של הנאשם סיפר כי מעשה הנאשם פגע בו ובמעמדו כראש השבט, וגרם לערעור היחסים ביניהם. וכיום, לאחר שהנאשם התנצל על מעשיו הוא מבקש לאפשר לו להשתקם.

דין והכרעה

1. הנאשם הורשע בשתי עבירות - ייצור, הכנה והפקת סם מסוכן, והחזקת סם שלא לצריכה עצמית. שתי העבירות קשורות זו לזו, בוצעו באותו הקשר, לשם קידום אותה מטרה ובאותם מקום וזמן. בנסיבות אלה יש לראות בהן כמהוות אירוע אחד, לקבוע מתחם עונש הולם אחד ולגזור עונש כולל לשתייהן.

2. הנאשם החזיק בחצרו, בית גידול לסם מסוג קנאביס, וגידל בו 558 שתילי סם במשקל כולל של 97 ק"ג נטו.

3. שימוש בסם הוא רעה חולה. נזקיו לפרט ולחברה מובהקים. רוב מדינות העולם משקיעות משאבים למלחמה בו. השימוש בסמים, כולל באלה המוגדרים קלים, עלול לגרום לתלות, שבתורה עלולה לפגוע בתפקוד, להשפיע על התנהלות המשתמש במעגלי חיו השונים, ולהביא לכך שהוא יפול כנטל על משפחתו ועל החברה. באופן כללי, צריכת סמים קשורה גם בעבריינות ובחשיפת הציבור לעבירות רכוש ואלימות לצורך השגת כסף מהיר לרכישת הסמים, והיא פוגעת בחברה בכללה ומחלישה אותה. ממילא, מי שמגדל סמים לצורך הפצתם, תורם ליצירתן ולהתגברותן של הפגיעות בערכים החברתיים המתוארים.

בהתחשב בכמות הסם הגדולה מאוד שהנאשם גידל, הרי שמידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה משמעותית.

4. ייצור סם הוא מהחמורים שבעבירות הסמים, שכן הוא גורם להכנסת כמות סם חדשה ל"שוק הסמים", שקודם לכן לא היתה בו. זהו הצעד המרכזי והמשמעותי שבתהליך הפצת הסם, הוא הבסיס שבלעדיו לא יכולים להתקיים השלבים הבאים של שרשרת הסם.

5. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות הסמים החמורות הינה מאז ומתמיד של החמרה.

"נגע הסמים אוכל באוכלוסיה שלנו בכל פה; והחברה הכריזה עליו מלחמת חורמה ומצפה שהעונשים שיגזרו על ידי בתי המשפט בשל עבירות סמים ישתלבו במאבק הכולל להדברת הנגע. עונש הולם למחזיקי סמים שלא-לשימוש-עצמי - קרי: למשולבים במערך ההפצה - מכוון לקבוע בהכרת הכל את החומרה היתירה שאנו מייחסים להפצת הסמים, ולהרתיע עבריינים בכוח מלשלוח ידם בפעילות ההפצה. שתי תכליות מרכזיות אלו ניתן להשיג רק על ידי הטלת עונשים חמורים..." (ע"פ 6029/03 מדינת ישראל נ' גולן שמאי, פ"ד נח (2), 734 בעמ' 739 (2004))

6. מדיניות זו נוהגת בעיקרו של דבר גם ביחס לסוגי הסמים המכונים "קלים".

"המאבק בנגע הסמים צריך להיות מכוון גם נגד השימוש בסמים קלים ובפגיעתם של אלה ביחידים ובחוסנה של החברה כולה אין להמעט". (ע"פ 2000/06 מדינת ישראל נ' ויצמן ואח' (פורסם בנבו, 20/7/06)).

7. בע"פ 2194/14 אליהו בן שמעון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.09.14) המערער הורשע בעבירות של גידול סם מסוכן והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית. נטען כי המערער גידל בדירה אותה שכר שיחי קנביס במשקל כולל של **33.5 ק"ג**. שירות המבחן המליץ שלא לקטוע את ההליך הטיפולי בו החל הנאשם והמליץ על עונש של "צ" בהיקף רחב וקנס. בית המשפט המחוזי ציין כי למערער מאסר על תנאי תלוי ועומד בן 8 חודשים על עבירת גידול סמים לשימוש עצמי אשר הוטל עליו לאחר שהופקע עונש של "צ", וסבר כי על אף התהליך השיקומי יש להטיל על המערער עונש מאסר בפועל ולהפעיל את עונש המאסר על תנאי. וגזר על המערער **27 חודשי מאסר בפועל**.

המערער ביקש בערעורו לבטל את עונש המאסר שהוטל עליו, להאריך את המאסר על תנאי ולהטיל עליו עונש של "צ", וזאת על מנת שלא לקטוע את התהליך השיקומי.

בית המשפט העליון הקל אמנם בעונשו של המערער בשל שיקולי השיקום המשמעותי שעבר אך קבע כי עמדת בית המשפט המחוזי לפיה אין להסתפק בענישה שאינה כוללת מאסר בפועל מקובלת עליו. ובסופו של עניין הפחית את עונש המאסר של המערער ב- 3 חודשים וקבע כי עונש המאסר על תנאי שהופעל ירוצה בחופף, כך שסה"כ הוטלו על המערער **20 חודשי מאסר**.

בע"פ 5093/17 **לזר בקשט נ' מדינת ישראל** וע"פ 5103/17 **בינימין איליספוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 01.01.18) המערערים הורשעו בהקמת מעבדה לגידול סם מסוג קנבוס בשיטת ההידרו. במקום נתפסו שתילים **במשקל כולל של 131 ק"ג**.

בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הולם שנע בין 30 ל- 48 חודשי מאסר בפועל**, וגזר על המערער בע"פ 5103/17, בין היתר, **מאסר בפועל של 34 חודשים** וקנס בסך 50,000 ₪ ועל המערער בע"פ 5093/17, בין היתר, **מאסר בפועל של 30 חודשים**, וקנס של 50,000 ₪.

בית המשפט העליון ציין כי העונש שהושת על המערערים אינו חורג מרף הענישה הנוהג, אך ראה מקום **להפחית 6 חודשים מתקופות המאסר** שנגזרו על המערערים, מנימוקים שונים שהעיקרי בהם הוא תסקירי שירות המבחן החיוביים.

בע"פ 8988/16 **אשר בן סימון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 01.03.17) המערער הורשע בביצוע עבירות של ייצור הכנה והפקה של סם מסוכן, סחר והספקת סם מסוכן, ונטילת חשמל במרמה. הוא גידל סם מסוכן מסוג קנבוס בביתו, בכמות כוללת של **87.25 קילוגרם נטו**. בנוסף, מכר לאחר סם מסוכן מסוג קנבוס בכמות של 5.43 גרם נטו. בית המשפט המחוזי השית על המערער **36 חודשי מאסר בפועל**, מאסר על תנאי וקנס בסך 40,000 ₪.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע כי-

"ההלכה בעניין עבירות סמים קובעת כי נוכח חומרתן הרבה של אותן העבירות יש להתמודד מולן באמצעות ענישה משמעותית ומרתיעה"

בע"פ 856/02 מדינת ישראל נ' אילן בן אליהו שמואל (פורסם בנבו, 11.03.02) דובר במשיב שגידל במשק משפחתי שתילי סם מסוכן מסוג קנאביס. בחממה ובשטח החקלאי נתפסו 240 שתילי קנאביס במשקל כולל של **45,8 ק"ג ברוטו**. בית המשפט המחוזי התחשב בנסיבותיו האישיות וגזר עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה וקבע-

"נתקשינו לקשר בין הטראומות שעברו על המשיב לבין העבירה הקשה שהורשע בה. מה בין טראומה אישית קשה שעובר אדם לבין הרצון לבצע כסף על דרך סחר בסם מסוכן? שתילי קנבוס מגדלים אותם כדי לשווק אותם לצרכנים, ומודעת היא לכל כי הסוחרים בסם מסוכן ראויים על דרך הכלל כי יישלחו למאסר. לא מצאנו בעניינו של המשיב כל נקודת זכות ראויה שתפטור אותו מעונש מאסר ממש... אנו מחליטים לקבל את הערעור ולהחמיר בעונשו של המשיב. **נאמנים לדרכנו שלא למצות את הדין עם נאשם בערעורה של המדינה, ולא בלי היסוסים, אנו מחליטים להטיל על המשיב עונש מאסר של שמונה-עשר חודשים בפועל** תחת עונש המאסר של שישה חודשי מאסר שהוטלו עליו בבית משפט קמא".

בע"פ 2194/14 אליהו בן שמעון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.09.2014) המערער הורשע בעבירות של גידול סם מסוכן, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, והחזקת כלים המשמשים להכנת סם מסוכן. הוא גידל בדירה ששכר סם מסוכן מסוג קנאביס והחזיק בדירה קנאביס במשקל כולל של **33.5 ק"ג** וכן כלים אסורים

המשמשים להכנת הסם: משקל אלקטרוני לשקילת מנות סם, מאוורר, מנורות חימום, תרמוסטט, מד חמצון ומד מליחות.

בית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם העונש הראוי** נע בין **18 ל - 30 חודשי מאסר בפועל** וקנס כספי, וגזר על המערער **23 חודשי מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור וקיצר את עונש המאסר של המערער בשלושה חודשים, בשל שיקולי שיקום משמעותיים.

בת"פ 47406-05-12 מדינת ישראל נ' אלון קלופ (פורסם בנבו, 29.11.12) הנאשם הורשע בעבירות של יצור, הכנה והפקה של סם, החזקה ושימוש שלא לצריכה עצמית, והחזקת כלים. הוא גידל כ - 258 שתילי סם מסוכן מסוג קנאביס, במשקל כולל של כ - **24 ק"ג [ברוטו]** בשני שדות שונים סמוך לקיבוץ גינוסר. בנוסף, הוא החזיק בביתו סם מסוכן מסוג קנביס במשקל של כ - 40 גרם וכלים המשמשים להכנת סם מסוכן.

בית המשפט המחוזי ציין כי קיימת אפשרות שבסופו של דבר כמות הסם, לאחר הפקת הסם בפועל מברוטו לנטו, היתה משמשת לפחות בעיקרה לצריכה עצמית של הנאשם, וכי המאשימה לא הביאה נתונים מהי כמות הסם שניתן להפיק בפועל מהשתילים בכמות המפורטת. סבר כי מתחם העונש הראוי בנסיבות המקרה הינו בין שנה אחת ל - 6 שנים. וגזר על הנאשם **30 חודשי מאסר בפועל**.

8. נסיבות הקשורות בביצוע העבירות -

מטבע הדברים גידול סם בחממה מחייב ביצוע פעולות רבות, בתהליך שנמשך על פני פרק זמן משמעותי. ברור מאליו שמעשים כאלו מחייבים הכנה ותכנון מראש.

כתב האישום שבעובדותיו הודה הנאשם, מייחס לנאשם לבדו את גידול הסם והחזקתו.

חממת גידול הסמים של הנאשם ובה שתילי הסם, התגלתה תוך כדי תהליך גידול הסם וטרם הפצתו. כך שהנזק העיקרי שהחברה מעוניינת למנוע - המתבטא בצריכת הסם - לא התממש. אולם בשים לב לכמות הסם העצומה שנתפסה - קרוב ל 100 ק"ג - הנזק שיכל להיגרם ממעשי הנאשם אם הסם היה מופץ כצפוי, הוא משמעותי מאוד.

המניע למעשי הנאשם הוא בצע כסף.

9. בהתאם לצורך לקיים יחס הולם בין חומרת מעשי העבירות בנסיבותיהם ומידת אשמו של הנאשם ובין העונש שיוטל; ובהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות; במידת הפגיעה בהם; במדיניות הענישה הנהוגה; ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות; אני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע הנאשם, הוא בין 18 ל- 48 חודשי מאסר בפועל.

10. שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם עונש מאסר בעבודות שירות, צו מבחן, מאסר על תנאי וקנס. אינני מקבל את ההמלצה להסתפק במאסר בעבודת שירות.

כידוע, עמדת שירות המבחן בנוגע לעונש שיש להטיל על נאשם, היא בבחינת המלצה שאינה מחייבת את בית המשפט (ראה למשל, ע"פ 4295/15 **ג'אבר אלצאנע** נ' **מדינת ישראל** - פורסם בנבו, 2.5.16; רע"פ 4144/15 **אבו אלטיף** נ' **מדינת ישראל** - פורסם בנבו, 16.6.16).

נקודת מוצא זו מחייבת המציאות. בית המשפט הוא הגוזר את הדין. זו חובתו וזו אחריותו. ממילא, אין מקום שעמדתו של גוף אחר, חשוב ככל שיהיה, תחייב אותו לתוצאה עונשית מסוימת.

בהקשר זה יוזכר, ששיקולי שירות המבחן בהמלצותיו אינם חופפים לשיקולי בית המשפט בגזירת הדין. שירות המבחן מתמקד בעיקר בנאשם ובטובתו (לעתים טובת הנאשם עולה בקנה אחד עם טובת הציבור), ואילו בית המשפט מחויב לשקול אינטרסים רבים ורחבים יותר. בנוסף לכך, שירות המבחן רשאי להמליץ כל המלצה שנראית בעיניו, ללא כל הגבלה, ואילו שיקול דעת בית המשפט בענישה, מובנה בחוק ומושפע ממרכיבים ומעקרונות משפטיים שאינם נמצאים על סדר יומו של שירות המבחן.

11. ב"כ הנאשם הסכימה שהעונשים המוטלים בדרך כלל על העבירה בה הורשע הנאשם, בנסיבותיה, כוללים מאסר בפועל משמעותי, אך טענה שבמקרה זה יש מקום לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום, להימנע משליחת הנאשם למאסר מאחורי סורג ובריאח ולהסתפק בהטלת מאסר בעבודות שירות.

אינני מקבל את הטענה. "שיקום" יכול להתבטא באופנים ובדרגות שונות. הדוגמאות המובהקות שבקצה הסולם הן למשל, אדם המכור לסמים המנהל אורח חיים עברייני, איננו עובד, מבצע עבירות, צורך סמים, ונדון פעם אחר פעם לעונשי מאסר, אשר עבר תהליך טיפול משמעותי - בד"כ במסגרת מופרת, סגורה - הפסיק לצרוך סמים, מקיים אורח חיים יצרני ונמנע מלבצע עבירות. או מי שעל רקע התמכרותו לאלכוהול מתנהג באלימות כלפי בני משפחתו, מובא על כך לדין ונענש פעם אחר פעם, העובר תהליך גמילה שיטתי, מפסיק לצרוך אלכוהול ומתפקד בצורה נורמטיבית לאורך זמן. אולם, לא בכל המקרים השיקום הוא דרמטי והשפעתו על חיי הנידון היא כוללנית ומהפכנית, ישנם מקרי שיקום מוגבלים יותר מבחינת מהותם והשפעתם, שגם הם בעלי ערך וגם אותם ניתן לקחת בחשבון בתהליך גזירת הדין.

לא כל "שיקום" מצדיק קביעת עונש בחריגה ממתחם העונש ההולם. יוזכר, כי סעיף 40א(4) לחוק העונשין מאפשר לבית המשפט להתחשב בגזירת העונש המתאים לנאשם, בחזרה למוטב או במאמצים לחזור למוטב. אולם הדבר נעשה בתוך מתחם העונש ההולם ולא בחריגה ממנו.

על מנת לעמוד על טיב השיקום ומשמעותו, יש לבחון את מצב הנאשם לפני תהליך הטיפול, את מהות ועומק "הפגם" או "הליקוי" שחייב טיפול, את משך הטיפול ומידת האינטנסיביות שלו ואת תוצאות הטיפול.

בענייננו, הנאשם יליד 1984. נשוי ואב לשלושה. טרם מעצרו התגורר עם משפחתו הגרעינית ועבד כנהג הובלות. בוגר 12 שנות לימוד והינו בעל תעודת בגרות מלאה. משפחתו נורמטיבית. ואין לו הרשעות קודמות. נתונים אלה מלמדים כי עוד קודם לתהליך הטיפולי, הנאשם ניהל אורח חיים יצרני, נורמטיבי, ללא בעיות בולטות.

התהליך הטיפולי שעבר הנאשם היה במסגרת שירות המבחן והוא התבטא בהשתתפות בקבוצה טיפולית של "כישורי חיים", שמטרתה להעניק כלים לבחינה עצמית. ושירות המבחן התרשם כי הנאשם **החל בהתבוננות** על עולמו הפנימי והנסיבות שהובילו אותו לבצע את העבירה, והוא מצליח לבחון **באופן ראשוני** לעומק את מעשיו ובחירותיו.

באופן מעשי, לא חל שינוי משמעותי באורח חייו של הנאשם בעקבות הטיפול. והתנהלותו היומיומית ממשיכה להיות כשהיתה.

מבלי להקל ראש בכל טיפול המשפר התנהגות, מקנה תובנות חיוביות, או מקטין את הסיכון להידרדרות, הרי שנתוני הבסיס המוזכרים לעיל מלמדים כי ה"שיקום" המדובר כאן איננו מאוד דרמטי ואיננו בעל משמעויות מרחיקות לכת, ואפילו לא בולטות, על אורח חיי הנאשם והתנהלותו. ניתן לומר ששיקומו על פני סולם השיקום איננו גבוה במיוחד.

12. בגזירת עונשו של הנאשם אני מביא בחשבון בין היתר את גילו של הנאשם - 35; את נסיבות חייו, כמתואר בתסקיר שירות המבחן; את העובדה שבמשך שנים הוא עבד באופן רצוף; את עברו הנקי; את העובדה שזהו מאסרו הראשון; את הפגיעה הצפויה לו ממאסרו; את הפגיעה הצפויה למשפחתו מהמאסר; את הודאת הנאשם, על משמעויותיה; את הסדר הטיעון שבין הצדדים; את החרטה שהנאשם הביע ואת שאיפתו לניהול אורח חיים נורמטיבי; את סיכויי שיקומו של הנאשם; ואת הצורך בהרתעת הנאשם והציבור מפני ביצוע עבירות סמים.

13. בסופו של דבר על העונש להלום את חומרת המעשה בנסיבותיו ואת מידת אשמו של הנאשם, וכאן, מעשה הנאשם חמור ומידת אשמו גבוהה. ובעבירות הסמים הקשות, כמו בכל העבירות החמורות, הנסיבות האישיות מקבלות משקל נמוך ביחס לשאר שיקולי הענישה.

14. נוכח כל האמור, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. 27 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירת סמים שהיא פשע.

ג. קנס בסך 30,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תחתיו.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום כ"ו חשוון תש"פ, 24/11/2019 במעמד הנוכחים.